

..Сазнај и пробај..

Јасен Боко

Позориште

Креативни центар

Едиција *Сазнај и пробај*

Позориште

прво издање

идеја: Љиљана Маринковић

аутор: Јасен Боко • илустрације и графички дизајн: Душан Павлић •

наслов изворника: **Jasen Voko Kazalište** • уредник: Милена Трутин •

превод и лектура: Виолета Бабић • технички уредник: Небојша Митић •

за издавача: Дејан Беговић

издавач: КРЕАТИВНИ ЦЕНТАР, Градиштанска 8, Београд

телефони: 011/ 38 20 483, 38 20 464, 244 06 59

www.kreativnicentar.rs • e-mail: info@kreativnicentar.rs

штампа: Публикум

тираж: 2.000

Copyright©KREATIVNI CENTAR 2012

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

792(02.053.2)

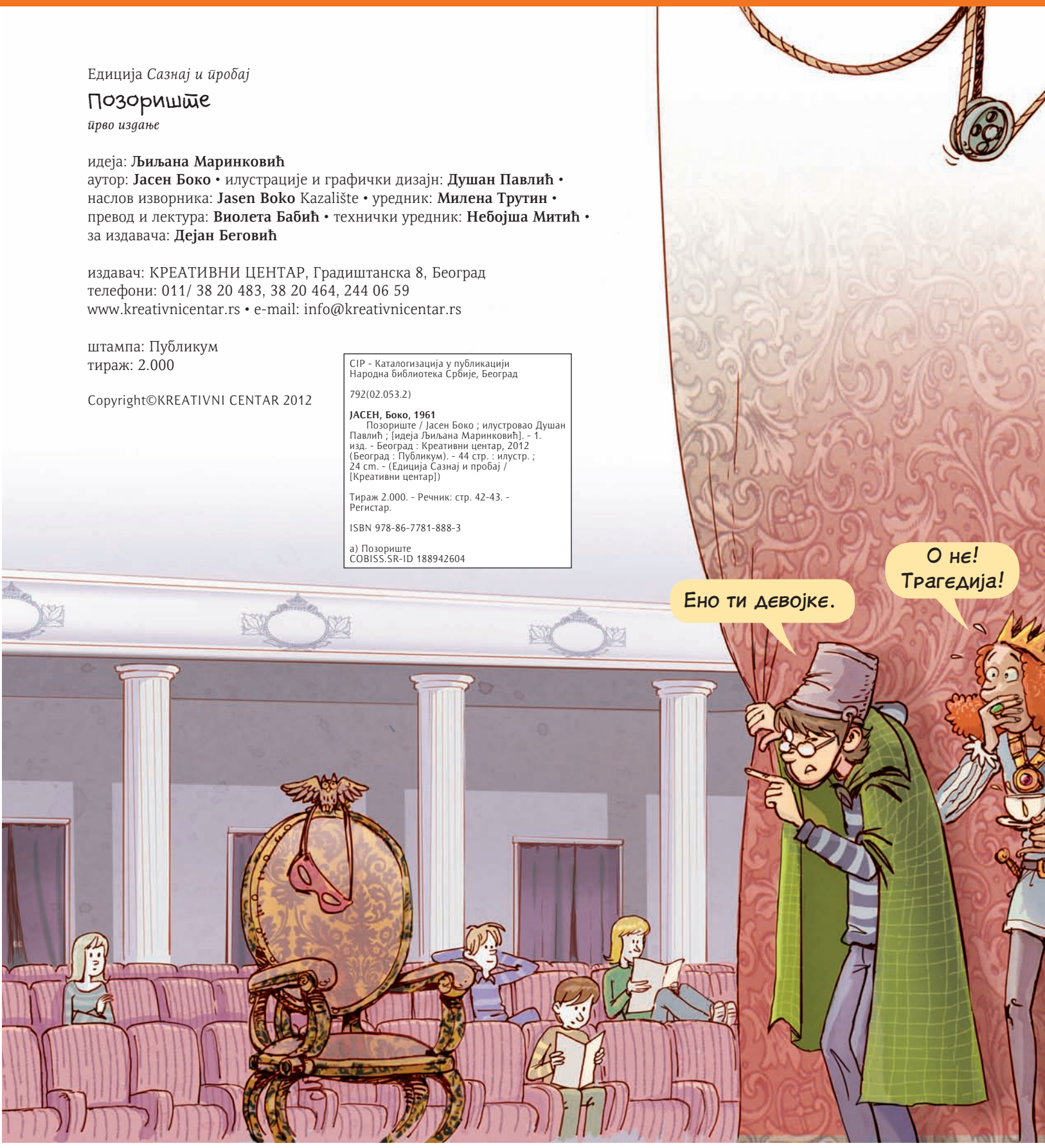
ЈАСЕН, Боко, 1961

Позориште / Јасен Боко ; илустровао Душан Павлић ; [идеја Љиљана Маринковић]. - 1. изд. - Београд : Креативни центар, 2012 (Београд : Публикум). - 44 стр. : илустр. ; 24 см. - (Едиција Сазнај и пробај / [Креативни центар])

Тираж 2.000. - Речник: стр. 42-43. - Регистар.

ISBN 978-86-7781-888-3

а) Позориште
COBISS.SR-ID 188942604

Ено ти девојке.

О не!
Трагедија!

Јасен Боко

ПОЗОРИШТЕ

Илустровао
Душан Павлић

Не могу да верујем
да сте узели правог
коња! Буааа!

Опет неки бајат текст... Кад
ће да раде нешто новије?

Хеј, ко је
грицкао мач?

Ма баш си
комедија!

Хеј, врати
ми текст!

Па мора да
осети текст!

Опет се дружиш
с тим глумцима!

РЕКВИЗИТЕ
Креативни центар

САДРЖАЈ

- 5 ..... Шта је позориште
- 6 ..... Како је све почело
- 9 ..... Како настаје представа
- 14 ..... Позоришни облици и жанрови
- 16 ..... Како до драме
- 16 ..... Напиши драмску сцену
- 19 ..... Напиши комичну сцену
- 20 ..... Глумац
- 21 ..... Глумачке вежбе
- 22 ..... Говор
- 22 ..... Концентрација
- 23 ..... Самопоуздање
- 24 ..... Уверљивост
- 25 ..... Како не треба глумити
- 25 ..... Одглуми на два начина
- 26 ..... Подела улога и аудиција
- 27 ..... Напиши позив за аудицију
- 27 ..... Организуј аудицију
- 28 ..... Распоред проба
- 28 ..... Направи недељни распоред проба
- 29 ..... Ко још недостаје
- 29 ..... Продуцент и организатор
- 29 ..... Реквизитер
- 29 ..... Шаптач
- 30 ..... Костимограф
- 30 ..... Сценограф
- 31 ..... Шта је за коју представу
- 32 ..... Коначно проба!
- 36 ..... Испробај мизансцен
- 37 ..... Пред премијеру
- 37 ..... Огласи представу
- 37 ..... Направи плакат
- 38 ..... Бити ил' не бити – премијера
- 40 ..... Шта даље
- 42 ..... Речник
- 44 ..... Индекс

ШТА ЈЕ ПОЗОРИШТЕ

Шта смо радили док смо били сасвим мали? Играли смо се! Играјући се, учили смо о свету око себе, а оног тренутка када смо се сами, с другом, мајком или играчком заиграли, па почели да имитирамо неку ситуацију коју смо видели, ушли смо заправо у позоришну представу. Тамо лутке или глумци опонашају неке животне ситуације, нешто што се једном можда могло догодити. *Било једном* – почетак сваке приче – у позоришту никада није изговорено, јер позориште не прича приче; оно их ствара, приказује их опонашањем, без приповедача.

У овој књизи проћи ћемо кроз оно што је у позоришту најважније. Открићемо његове мале тајне, сазнаћемо која су занимања повезана с позориштем и можда схватити шта је то што га чини тако чудесним. А онда ћемо, кад га мало боље упознамо, и сами покушати да направимо позоришну представу. За то је потребно много љубави, страсти и знања.

Сви који се баве позориштем знају да је оно уметност у коју се лако можемо заљубити до ушију, а та љубав, за разлику од осталих дечјих љубави, тешко пролази... И добро је што је тако!

- Опонашање је основно сред-
- ство сасвим малог детета у с-
- владавању многих задатака које
- му поставља живот. Учимо тако
- што имитирамо покрете мајке,
- оца и старијих који су око нас.
- Касније опонашамо игре и си-
- туације које смо видели, а и кад
- одрастемо, нећемо одустати од
- имитирања много чега – некад
- доброг, некад лошег.

Бух, бух!

ВИДЕО СИ
МЕДВЕДА?

КАКО ЈЕ СВЕ ПОЧЕЛО

Најраније познато позориште настало је с првим цивилизацијама, у долинама великих индијских река, пре више од 3.000 година, а сценске лутке биле су популарне у Индији и широм Азије и пре но што је западна цивилизација открила писменост. И у древној Египту постојале су игре које су имале сценске елементе.

Настанак позоришта као уметности какву данас познајемо заслуга је старих Грка. Они су славили Диониса, бога плодности, винове лозе и вина. У веселим поворкама у његову част певане су шаљиве песме које је изводио хор с маскама јараца. Јарац се на грчком каже *ἴπριος*, *ода* је песма и комбинацијом те две речи (трагос + ода) настао је појам трагедија, дакле – јарчева песма.

- Ако се запитамо како су се
- споразумевали људи у преисторији, како су објашњавали тешко разумљив свет изван склоништа, можемо претпоставити да су користили глас и покрет. Вероватно су, баш као и цртежима, некаквим ритуалним сценским играма приказивали својим саплеменицима приче из лова.

И све би можда остало на песми да се из хора није издвојио хороваћа, који се са хористима упустио у дијалог, разговор. А баш је дијалог основни елемент позоришта. И тако је из веселе песме у другој половини шестог века пре нове ере настала – грчка трагедија.

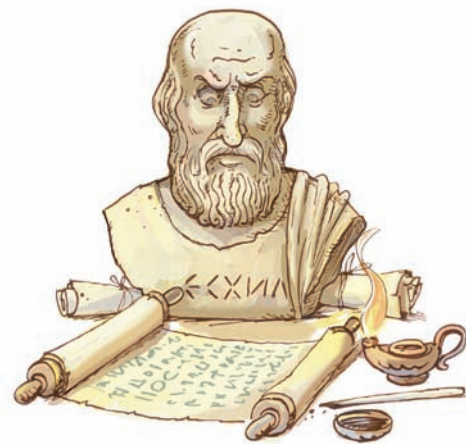

Какав је ово дијалог?
Прича сатима сам са собом.

У античкој Грчкој представе су се приказивале на фестивалима, а позоришта су била велика као данашњи фудбалски стадиони. Писци – победници тих такмичења – добијали су божански статус и слављени су, а народ је трагедије дубоко проживљавао и стрепео заједно с јунацима.

Нажалост, већ у античком Риму оно што се догађало на позорници изгубило је значај уметности и постало место забаве, а на представама су понекад чак вршена и брутална погубљења непријатеља, пре свега хришћана. Глумци више нису били цењене особе. Најчешће су глумили разбојници или робови, никада угледни грађани, па кад је црква у средњем веку почела битно да контролише друштвени живот, позориште као организована активност потпуно је нестало.

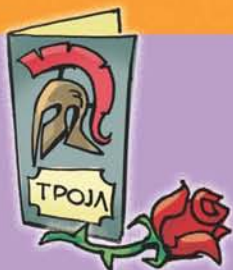
Победници фестивала и нама су познати. Есихлове, Софоклове и Еурипидове драме и данас се изводе.

Ти си хришћанин?

Не - глумац.

Сазнај:

- како је настала позоришна уметност
- ко све учествује у раду на представи
- шта је то добра глума
- какве све пробе постоје
- шта је то мизансцен

Пробај:

- да напишеш драмску сцену
- да научиш да глумиш
- да организујеш аудицију
- да направиш распоред проба
- да изабереш декор и костиме

ISBN 978-86-7781-888-3

9 788677 818883

www.kreativnicentar.rs